

Konferencija Međunarodnog udruženja za istraživanje stresa i anksioznosti (STAR)

/ *Stress and Anxiety Research Society (STAR) Conference*

U Zagrebu je od 6. do 8. srpnja 2016. održana 37. konferencija STAR pod pokroviteljskom gradonačelnika Zagreba gosp. Milana Bandića.

STAR (*Stress and Anxiety Research Society*) je multidisciplinarna međunarodna organizacija koja okuplja istraživače koji se bave stresom i anksioznošću. Članovi ove organizacije, iz 35 zemalja, okupljaju se jednom godišnje s ciljem prezentiranja rezultata svojih istraživanja te razmjene iskustava u proučavanju anksioznosti i stresa, suočavanja s njima i metoda tretmana.

Tema ovogodišnje konferencije bila je „Stres i anksioznost u društvu koje se mijenja“. Sadržaj konferencije pokrivaio je istraživanja stresa i anksioznosti od neurobiološke razine do razine različitih socijalnih okruženja koja mogu biti stresogena kao što su škola, obitelj, zajednice zahvaćene ratom, nezaposlenost,

moderne tehnologije. Sama konferencija organizirana je simpozijima, oralnim i poster prezentacijama, radionicama, plenarnim i pozvanim predavanjima. Osim pozvanih i plenarnih predavanja ukupno je bilo 12 simpozija i 120 oralnih prezentacija koji su se održavali u 5 paralelnih ciklusa. U dva dana prikazan je 61 poster. Održano je i 7 radionica.

Pozvana predavanja održali su I. H. Meyer, R. Rosner i D. Maslić Seršić, a plenarna B. Hughes i N. Derakhshan.

Prof. Ilan H. Meyer, s *UCLA School of Law*, održao je predavanje o manjinskom stresu i zdravlju u LGBT populaciji. Prikazao je model nastanka manjinskog stresa te kako socijalna nejednakost ovih pojedinaca, uzrokovana stigmom i predrasudama, dovodi i do zdravstvenih teškoća. Prikazao je niz istraživanja koja su svoj teorijski oslonac našla u modelu manjinskog stresa. Na kraju je ukazao na moguću političku implikaciju rezultata ovog istraživanja, prije svega na sudske postupke koji se vode u ime ili protiv LGBT udruuga.

Prof. Rita Rosner, s *Catholic University of Eichstätt-Ingolstadt*, održala je predavanje o produženom žalovanju kao kliničkom entitetu. Opisujući kliničke simptome prikazala je međusobne razlike između normalnog žalovanja, depresije, posttraumatskog stresnog poremećaja i produžene reakcije žalovanja, kao i različite načine konceptualiziranja u DSM-5 i budućoj MKB-11 klasifikaciji. Naglasila je značenje razlikovanja žalovanja, koje se javlja kao normalna reakcija na gubitak i koje

ne treba tretirati, od produženog žalovanja koje onemogućuje funkcioniranje i zahtijeva psihološki tretman. Ponudila je na dokazima temeljene kliničke smjernice za dijagnostiku i tretman produženog žalovanja.

Prof. Darja Maslić Seršić, s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, imala je predavanje o osobnim i društvenim izazovima koje donosi nezaposlenost kao snažan izvor stresa i anksioznosti. Ekonomski dovela je do porasta nezaposlenosti, ali i do urušavanja kvalitete života, te negativnih posljedica na psihofizičko zdravlje. U predavanju je prikazala rezultate istraživanja u nekoliko zemalja s visokom stopom nezaposlenosti i analizirala posljedice nezaposlenosti na zdravlje, strategije suočavanja s gubitkom posla i socijalne varijable koje pomaže u pronalaženju posla.

Predsjednik STAR-a prof. Brian Hughes, s *National University of Ireland*, otvorio je konferenciju s predavanjem „*Good and bad science in psychology*“. Kao poznati istraživač biologije stresa i anksioznosti otvorio je intrigantnu temu o tome što je uopće znanstveni pristup ovom području, ali i psihološkim fenomenima općenito. Postavio je pitanja o utjecaju biološkog redukcionizma koji postaje prevladavajući pristup u istraživanjima u psihologiji. Također je otvorio pitanje političkog utjecaja na svim razinama istraživanja, od postavljanja istraživačkog pitanja do objavljivanja rezultata u časopisima. Ovo vrlo zanimljivo predavanje je prisutne potaknulo na razmišljanje o vjerodostojnosti onoga što danas smatramo „tvrdom“ znanošću.

Prof. Nazanin Derakhshan, s *Birkbeck University of London*, održala je predavanje pod naslovom „*Emotional Vulnerability and the Road to Resilience*“. Govorila je o predviđanjima kako će anksioznost i depresivnost 2020. i 2030. godine utjecati na invalidnost opće populacije. Iako se radi o fenomenima koji su sveprisutni i dobro istraženi, istodobno nisu do kraja objašnjeni mehanizmi nastanka emocionalne osjet-

ljivosti i ranjivosti, iz kojih proizlaze ograničena psihoterapijskih tehnika. Sa svojim timom provela je niz istraživanja o neurobiologiji anksioznosti, te su u predavanju prikazani najnoviji rezultati. Glavni zaključak jest da prefrontalni mehanizmi kontrole pažnje mogu imati ulogu u oblikovanju i održavanju emocionalne vulnerabilnosti, ali i u stvaranju otpornosti prema anksioznoj i depresivnoj simptomatici.

Organizirano je 12 simpozija koji su pokrili različite aspekte istraživanja anksioznosti i stresa (epidemiološke, kliničke, terapijske, partnerske, društvene, ekonomske, edukacijske, sportske, interdisciplinarne itd.). To su: „*Death on Live – Media Exposure to Trauma and Posttraumatic Reactions*“, „*Psychosocial Contributors to Wellbeing*“, „*Psychological Dimensions of Economic Precarity*“, „*Aging in the Flames of War and Terrorism*“, „*Minority Stress Processes and Health in Lesbians, Gay Men and Bisexuals*“, „*Minority Stress and Mental Health in Transgender Individuals*“, „*Coping with Political Violence: Insights from Cultural and Life Cycles*“, „*Dealing with Stress and Anxiety in Learning Settings*“, „*Psychosomatic Influences on Health*“, „*From Cognition to Emotion*“, „*Measuring General Distress: Using the Clinical Outcomes in Routine Evaluation*“ i „*Stress and Intimate Relationships*“.

Oralne i poster prezentacije su pokrivala teme kao što su roditeljski stres, stres i anksioznost u različitim životnim razdobljima, zdravstvene posljedice stresa, stres i anksioznost u trećoj životnoj dobi, stres kod različitih zanimanja (stomatologa, učitelja, vatrogasaca, policajaca, vojnika), stres i anksioznost uzrokovani ratom i prirodnim katastrofama, socijalna anksioznost, anksiozni poremećaji i brojne druge.

U okviru konferencije održan je i godišnji sastanak upravnog odbora STAR-a kao i sastanak nacionalnih predstavnika ove organizacije.

Ovo je jedan od najvećih skupova te vrste ikada održanih u Hrvatskoj. Na ovogodišnjoj

konferenciji sudjelovalo je preko 300 stručnjaka (psihologa, psihijataru, liječnika obiteljske medicine i drugih specijalnosti, socijalnih radnika, medicinskih sestara pedagoga i drugih) iz 33 zemlje, sa svih kontinenata.

Predsjednica Organizacijskog i znanstvenog odbora bila je Nataša Jokić-Begić, s Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je bio i domaćin konferencije. U suradnji s Odsjekom za etnologiju i Etnografskim muzejom u predvorju Fakulteta organizirana je interaktivna izložba s ciljem prikazivanja tradicijskog suočavanja sa stresom i anksioznošću. Zanimljivo je da se tek od moderniteta na ove emocije gleda kao na negativne, prije su one doživljavane kao normalne pratilje života koje su se ublažavale socijalnom podrškom. Izložba je izazvala veliki interes sudionika.

Članovi Organizacijskog odbora i 40 studenata psihologije, volontera, uspjeli su u naumu da konferencija bude uspješna ne samo u stručnom smislu. Nakon konferencije provedena je evaluacija čiji su nas rezultati učvrstili u uvjerenju da su sudionici bili iznimno zadovoljni. Više od 90 % ispitanih ocijenilo je konferenciju kao izvrsnu ili vrlo dobru, a kao glavnu karakteristiku ističu toplu i suradničku atmosferu te kvalitetu predavanja.

Iduća Konferencija STAR održat će se 2017. godine u Hong Kongu.

Vjerujem kako će hrvatski predstavnici i dalje biti aktivni u organizaciji STAR i na idućim konferencijama te tako doprinijeti ublažavanju negativnih posljedica stresa i anksioznosti u svijetu u kojem živimo.

NATAŠA JOKIĆ-BEGIĆ

